

موضوع‌شناسی سیر و سلوک و حکم فقهی آن
گشایش معنوی و ارتباط با خدا

www.ketab.ir
سلیمان شمس‌الدینی لری

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

- سرشناسه : شمس‌الدینی لری، سلیمان، ۱۳۶۴-
- عنوان و نام پدیدآور : موضوع‌شناسی سیر و سلوک و حکم فقهی آن:
گشایش معنوی و ارتباط با خدا / سلیمان شمس‌الدینی لری.
- مشخصات نشر : تهران: میراث فرهیختگان، ۱۴۰۰.
- مشخصات ظاهری : ۲۴۸ ص.
- شابک : 978-622-7952-05-6: ۶۰۰۰۰۰ ریال
- وضعیت فهرست نویسی : فیپا
- یادداشت : کتابنامه: ص. ۲۴۱ - ۲۴۸؛ همچنین به صورت زیرنویس.
- عنوان دیگر : گشایش معنوی و ارتباط با خدا.
- موضوع : آداب طریقت
- *Customs of the order
- زندگی معنوی
- Spiritual life
- رده‌بندی کنگره : BP۲۸۸/۳
- رده‌بندی دیویی : ۲۹۷/۸۴
- شماره کتابشناسی ملی : ۸۵۵۵۹۵۷
- اطلاعات رکورد کتابشناسی : فیپا

۰۹۱۲ ۸۵ ۱۹۹ ۸۵

موضوع‌شناسی سیروس‌لوک و حکم فقهی آن

گشایش معنوی و ارتباط با خدا

سلیمان شمس‌الدینی لری

ناشر: میراث فرهیختگان Miras Farhikhtegan Publications

۰۹۱۲۸۵۱۹۹۸۵ و ۰۲۱۵۵۵۴۰۷۶۵

ناظر چاپ: مؤسسه فرهنگی هنری نوین پژوهش فیاض

Novin Pazhuhesh Fayyaz Art and Cultural Institute

چاپ اول / آبان ۱۴۰۰ شمسی / شمارگان: ۵۰۰ نسخه

محل نشر: تهران / قطع: وزیری / قیمت: ۶۰ هزار تومان

حقوق مادی و معنوی این اثر برای نویسنده محفوظ است

شابک ۹۷۸-۶۲۲-۷۹۵۲-۰۵-۶

ISBN: 978-622-7952-05-6

فهرست مطالب

۱۱	 مقدمه
۱۳	 بخش اول: مفاهیم و کلیات
۱۵	 مفاهیم
۱۵	 مفهوم «حکم» در لغت و اصطلاح
۱۵	 حکم در لغت
۱۶	 حکم در اصطلاح
۱۸	 مفهوم فقه در لغت و اصطلاح
۱۸	 فقه در لغت
۲۰	 فقه در اصطلاح
۲۲	 تعریف سیر و سلوک
۲۲	 سیر در لغت
۲۲	 سیر در اصطلاح
۲۳	 سلوک در لغت
۲۴	 سلوک در اصطلاح
۲۵	 مفهوم «عرفان» در لغت و اصطلاح
۲۵	 عرفان در لغت
۲۵	 عرفان در اصطلاح
۲۷	 کلیات
۲۷	 کلیات سیر و سلوک از دیدگاه قرآن
۲۸	 نمونه آیات سیر و سلوک

۷۰	موانع درونی و راه‌های برطرف کردن آنها
۷۳	موانع بیرونی و راه‌های برطرف کردن آنها
۷۴	عوامل سلوک معنوی
۷۷	مشروعیت سیر و سلوک از دیدگاه عقل
۷۷	هدایت عقلی و غریزی
۸۷	سیر و سلوک از دیدگاه عقل
۸۸	سیر و سلوک از نظر اجماع
۹۳	بخش سوم: نگاهی به برخی نمادهای سیر و سلوک
۹۵	نمادهای سیر و سلوک
۹۵	تقید به ظواهر شرع
۹۵	عرفا و عمل به شریعت
۹۶	ضرورت عمل به شریعت
۹۷	دلایل عرفا بر لزوم پیروی از شریعت
۱۰۴	شرایط عمل از نظر عرفا
۱۱۱	استاد اخلاق
۱۲۹	عمل به وظایف اجتماعی
۱۳۹	انواع ریاضت‌ها
۱۵۱	نمادهای دیگر سیر و سلوک
۱۵۱	قطب
۱۶۰	سماع
۱۸۵	جدایی از دنیا و گوشه‌گیری

۱۹۵.....	فقر اختیاری
۲۰۱.....	عشریه
۲۰۴.....	چله نشینی
۲۱۱.....	ابداع قبله
۲۱۴.....	ساقط شدن تکلیف
۲۳۵.....	نتیجه گیری
۲۳۹.....	منابع:

مقدمه

بشر از دیر باز به عرفان و معرفت‌های شهودی علاقه‌مند بوده و کوشیده است از همین طریق، انسان، هستی و خدا را بفهمد و در پیوند عمیق با خویشتن خویش به راز و رمزهای باطنی جهان پی ببرد و با صیقلی کردن دل، عکس رخ یار را در آن به نظاره بنشیند. آن جام جمی که در ادبیات عرفانی و از زبان عارفان شاعر، بارها تکرار شده است از رهگذر همین دریافت‌های صحیح باطنی ساخته می‌شود. این مشرب عرفانی صحیح را ابتدا انبیای الهی بنا نهادند زیرا اساساً رسالت آنان همین بود که آنان را با خویشتن آشنا کنند و گوهره وجود آدمی را به وی بنمایانند. در اسلام این خود شناسی و خدا شناسی عمیق تر شد و آموزه‌های قرآن و سخنان گهربار پیامبر (صلی الله علیه و آله و سلم) به آن طراوت و تأثیری بخشید. پس این منظومه عرفانی ناب در رفتار و گفتار امام علی (علیه السلام) تجسم یافت از میان اصحاب و یاران پیامبر ((صلی الله علیه و آله و سلم)) ایشان مثل اعلای عرفان و رهبرداری گشت. اینک همه فرقه‌های عرفانی در حوزه اسلامی به گونه‌ای سلسله خود را به حضرت علی (علیه السلام) می‌رسانند. در تشیع این سیر و سلوک قلبی و عملی برجستگی خاصی یافت و اصحاب امام علی (علیه السلام) و سپس پیشوایان معصوم (علیهم السلام) آن را در راستای آموزه‌های قرآنی و تعالیم نبوی تقویت کردند.

سپس عالمان و عارفان شیعی این خط سیر را ادامه دادند، حتی فقهای شیعه، که به تأمل در شریعت و اجتهاد در زوایای آن مشهورند، عنایت ویژه‌ای به تعالیم عرفانی و قلبی قرآن و ائمه (علیهم السلام) از خود نشان دادند و اینک قرن‌هاست که از میان مجتهدان شیعه عارفان بزرگی برخاسته‌اند. نمونه برجسته معاصر آن، عارف بزرگ

۱۲ موضوع شناسی سیرو سلوک و حکم فقهی آن (گشایش معنوی؛ ارتباط با خدا)

حضرت امام خمینی «قدس سره» بود که با تأسی از قرآن و تعالیم ائمه (علیهم السلام) هماهنگی عرفان، فلسفه، فقه و سیاست را استادانه به ظهور رساند و آشتی عرفان و سیاست و نیز عقل، دل، شریعت، طریقت، حقیقت صحیح را عملاً نشان داد. اما با تأسف این شیوه سلوک قلبی در هر زمانه به نحوی دچار افراط شده، اینک در زمانه ما نیز پاره‌ای مدعیان آن را با هواهای نفسانی در آمیخته اند و عرفان هندی و ریاضت‌های غیر شرعی مرتاض‌ها را ترویج می‌کنند. بعضی نیز با گرم کردن بازار مراد و مرید بازی و گاه پیوند آن با مسأله دیدار با حضرت حجت (علیه السلام) در هر کوی و برزن متاع گمراهی را سخاوت مندانه می‌فروشند و چشمه گوارای عرفان و انتظار را با دنیا پرستی و شهوات نفسانی و تسویلات شیطانی، آلوده اند. لذا اندکی از مباحث و احکام سیر و سلوک را از دیدگاه فقهای شیعه بررسی کردیم تا مورد رضایت حق قرار گیرد.

سلیمان شمس الدینی لری

زمستان سال ۱۳۹۵

قم مقدسه